

خستگی مرتبط با سرطان در مبتلایان به سرطان پستان تحت شیمی درمانی

آزاده صفائی^۱ (M.Sc)، سیدحمیدرضا طباطبائی^۲ (M.Sc)، بیژن مقیمی دهکردی^{۱*} (M.Sc)، بهرام ضیغمی^۲ (Ph.D)

۱ - دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، مرکز تحقیقات بیماری‌های گوارش و کبد

۲ - دانشگاه علوم پزشکی شیراز، دانشکده بهداشت، گروه اپیدمیولوژی

چکیده

سابقه و هدف: خستگی یکی از شایع‌ترین علائم ناتوان‌کننده در بیماران سرطانی است. خستگی ممکن است به وسیله خود بیماری، درمان‌های مرتبط با آن یا سایر علائم فیزیکی و یا شرایط منسجم از بیماری ناشی شود. این بررسی با هدف تعیین فراوانی خستگی در بیماران مبتلا به سرطان پستان و ارتباط آن با برخی از عوامل جمعیت شناختی و کلینیکی طرح‌ریزی و اجرا شده است.

مواد و روش‌ها: این مطالعه مقطعی روی ۱۱۹ بیمار مبتلا به سرطان پستان که به طور تصادفی انتخاب شده بوده‌اند انجام شد. نسخه فارسی دو پرسش نامه QLQ-C30 و QLQ-BR23 مورد استفاده قرار گرفته است. از روش‌های تک متغیره و رگرسیون خطی چند متغیره برای تعیین عوامل مؤثر بر خستگی استفاده شده است.

یافته‌ها: در مجموع ۷۸٪ از بیماران احساس خستگی را به درجات مختلفی تجربه کرده بودند. میانگین نمره خستگی $41/74 \pm 26/91$ بود. از میان حیطه‌های عمل کردی خستگی تأثیر بسیار زیادی بر عمل کرد اجتماعی افراد داشت. تحلیل رگرسیون خطی نشان داد که درد، کاهش اشتها، تصویر بدنی و نوع درمان از مهم‌ترین عوامل مؤثر بر خستگی محسوب می‌شوند.

نتیجه‌گیری: به طور کلی، خستگی در بیماران مبتلا به سرطان پستان یک مشکل بسیار شایع و مهمی است که کیفیت زندگی آنها را به طور چشم‌گیری تحت تأثیر قرار دهد. لذا انجام مداخلات لازم جهت کاهش خستگی توسط پزشکان در بهبود کیفیت زندگی این بیماران مؤثر است.

واژه‌های کلیدی: خستگی، سرطان پستان، کیفیت زندگی، شیمی‌درمانی

مقدمه

مختلفی که در خصوص شیوع خستگی در بیماران مبتلا به سرطان پستان در سراسر دنیا صورت گرفته است، سطوح مختلفی از خستگی را در ۹۹٪ از مبتلایان گزارش نموده‌اند که ۶۰٪ از این افراد به انواع متوسط و شدید خستگی دچار بوده‌اند [۷].

شواهدی وجود دارد که بیانگر این موضوع می‌باشد که خستگی در بیماران مبتلا به سرطان پستان ممکن است ماه‌ها و حتی سال‌ها بعد از درمان باقی بماند این شرایط به خصوص در افرادی که تحت درمان با شیمی‌درمانی قرار گرفته‌اند

خستگی یکی از شایع‌ترین علائم ناتوان‌کننده در بیماران سرطانی است [۲، ۱]. خستگی مرتبط با سرطان مفهومی چند بعدی است که از جنبه‌های جسمانی، روان‌شناختی و اجتماعی قابل بررسی می‌باشد [۳]. رخداد خستگی به عوامل مختلفی هم‌چون موضع آناتومیکی تومور، مرحله درمان، نوع درمان دریافتی و فاکتورهای دیگر بستگی دارد [۵، ۴]. به عنوان مثال، در سرطان پستان، خستگی توسط تعداد زیادی از بیماران در ابتدای طول دوره درمان گزارش می‌گردد [۶]. مطالعات